

Kirjallinen kysymys KK 61/2026 vp

Milla Lahdenperä kok

Kirjallinen kysymys toisen asteen opiskelijoiden hyvinvointipalvelujen kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Toisen asteen opiskelijoiden hyvinvointipalvelut ovat tällä hetkellä hajanaisia, epätasa-arvoisia ja osin puutteellisia. Sairaalakoulupalvelut ja intensiivinen tuki katkeavat perusopetuksen jälkeen, vaikka nuorten mielenterveyden haasteet ovat lisääntyneet ja opintojen keskeytyminen yleistynyt.

Oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä palveluja ei ulotettu vastaamaan laajentuneita velvoitteita. Lisäksi osa terveydenhuollon lasten ja nuorten palveluista päättyy opiskelijan täyttyessä 18 vuotta, mikä aiheuttaa katkoksen tuessa kesken toisen asteen opintojen.

Nykyinen palvelurakenne ei takaa lainsäädännön edellyttämää tukea, eikä se vastaa oppivelvollisuusudistuksen tavoitteisiin. Hyvinvointialueiden ja koulutuksen järjestäjien roolit, vastuut ja rajapinnat ovat epäselviä, ja yhteistyömallit kaipaavat systemaattista kehittämistä.

Koulutuksen järjestäjillä ei ole riittäviä välineitä tai osaamista vastata opiskelijoiden tuen tarpeisiin silloin, kun ne edellyttävät terveydenhuollon tai psykiatrista erityisosaamista. Opiskelijoille on turvattava tuki myös tilanteissa, joissa oppilaitoksella ei ole omaa terveydenhuollon asiantuntemusta.

Kaikille toisen asteen opiskelijoille tulee turvata oikea-aikaiset, saavutettavat ja joustavat hyvinvointipalvelut, jotka tukevat opintojen etenemistä ja ehkäisevät syrjäytymistä riippumatta iästä, asuinalueesta, koulutusmuodosta tai koulutuksen järjestäjän resursseista.

Eri kokoisille koulutuksen järjestäjille täytyisi löytää pysyviä ja kustannustehokkaita toimintatapoja opiskelijoiden syrjäytymisen ehkäisyyn. Esimerkiksi suuret koulutuksen järjestäjät voisivat hyödyntää Pysäkki-mallia, joka on matalan kynnyksen palvelupiste niille oppilaitosten ulkopuolella opiskeleville, jotka eivät ole koulukuntoisia tai tarvitsevat tehostettua tukea. Mallissa moniammatillinen tiimi (esim. erityisopettaja, opinto-ohjaaja, kuraattori, aineenopettaja, psykiatrinen sairaanhoitaja sekä sairaalakoulun asiantuntijat konsultaatioperiaatteella) tekee yhteistyötä nuorisopsykiatrian, opiskeluterveydenhuollon ja sairaalakoulun asiantuntijoiden kanssa joko liikkuvana asiantuntijapalveluna tai pysyvänä yhteistyömallina. Pienet koulutuksen järjestäjät puolestaan voisivat hyödyntää alueellisesti jaettua pysäkkipalvelua oppilaitosten ulkopuolisena matalan kynnyksen tukena sekä liikkuvia asiantuntijapalveluita.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 61/2026 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo edistää toisen asteen opiskelijoiden hyvinvointipalvelujen kehittämistä ja syrjäytymisen ehkäisyn vahvistamista?

Helsingissä 4.3.2026

Milla Lahdenperä kok